

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені В. О. СУХОМЛИНСЬКОГО**

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Ректор МНУ імені В. О. Сухомлинського

_____ В. Д. Будаєв

«_____» _____ 20__ р.

ОСВІТНЬО–ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА

«Середня освіта (Історія, правознавство)»

Рівень вищої освіти: Перший (бакалаврський)

за спеціальністю 014 Середня освіта

предметною спеціальністю (спеціалізацією) 014.03 Середня освіта (Історія)

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Історія),
вчитель історії та правознавства

**Розглянуто та затверджено на засіданні
вченої ради**

протокол № ____ від _____ 20__ р.

Освітня програма вводиться в дію

з _____ 20__ р.

наказ ректора № ____ від _____ 20__ р.

Миколаїв 2017 р.

ЛИСТ ПОГОДЖЕННЯ
освітньо-професійної програми

ПЕРЕДМОВА

РОЗРОБЛЕНО

Робочою групою Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського, Інститутом історії, політології та права, кафедрою історії України у складі:

1. Пархоменко Владислав Анатолійович - доктор історичних наук, в.о. професора кафедри історії України Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.
2. Ніколаєв Ігор Євгенович - доктор історичних наук, завідувач кафедри історії України Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського.

1. Профіль освітньої програми зі спеціальності 014.03 Середня освіта (Історія)

1. Загальна інформація	
Повна назва вищого навчального закладу та структурного підрозділу	Миколаївський національний університет імені В.О. Сухомлинського, навчально-науковий інститут історії, політології та права
Ступінь вищої освіти та назва кваліфікації мовою оригіналу	Перший рівень вищої освіти, бакалавр Кваліфікація: Бакалавр середньої освіти (Історія)
Офіційна назва освітньої програми	Середня освіта (Історія, правознавство)
Тип диплому та обсяг освітньої програми	Диплом бакалавра, одиничний, 240 кредитів ЄКТС, термін навчання 4 роки
Наявність акредитації	Акредитаційна комісія. Україна. Сертифікат: НД№ 1597074. Рішення Акредитаційної комісії від 31 березня 2015 р. протокол № 115 (наказ МОН України від 14.04.2015 № 553л). Термін дії сертифіката до 1 липня 2025 р.
Цикл/рівень	Перший (бакалаврський) рівень: FQ-ЕНЕА – перший цикл, QF-LLL – 6 рівень, НРК – 6 рівень
Передумови	Наявність ступеня бакалавра або спеціаліста
Мова(и) викладання	українська
Термін дії освітньої програми	
Інтернет-адреса постійного розміщення опису освітньої програми	
2-Мета освітньої програми	
Забезпечити фундаментальну теоретичну та практичну підготовку висококваліфікованих кадрів, які б набули глибоких міцних знань для виконання професійних завдань та обов'язків науково-дослідницького та інноваційного характеру в галузі сучасної історичної освіти, основ правознавства, здатності до самостійної науково-педагогічної діяльності в умовах вищих навчальних закладів різного рівня акредитації.	
3-Характеристика освітньої програми	
Предметна область (галузь знань, спеціальність, спеціалізація (за наявності))	галузь знань 01 Освіта, за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізацією 014.03 Середня освіта (Історія)
Орієнтація освітньої програми	Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра спрямована на забезпечення фахівця спеціальними знаннями професійного характеру, а також на залучення його до вирішення складних практичних та науково-дослідницьких завдань. Освітньо-професійна програма підготовки бакалавра має зорієнтувати майбутнього фахівця на усвідомлення спеціальних знань в конкретних умовах діяльності, в рамках яких можлива подальша професійна кар'єра: навчання в магістратурі та

	підготовка професорсько-викладацького резерву для кафедр історичного, педагогічного та суспільного спрямування вищих навчальних закладах різного рівня акредитації.
Основний фокус освітньої програми та спеціалізації	Загальний. Ключові слова: історія України, Конституція України, всесвітня історія, правознавство, види, форми та джерела історичної інформації, методи дослідження, нові освітні та інформаційні технології, сучасні засоби навчання та використання їх у педагогічному процесі, методики вивчення суспільних явищ і процесів.
Особливості програми	Програма розкриває перспективи як європейської, так і світової історичної думки, а також глибокі знання та критичний підхід до світової та регіональної історії. На основі використання нових освітніх технологій, сучасних засобів навчання, розвивається вміння вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішне освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних загальноісторичних і спеціальних дисциплін.
4 – Придатність випускників до працевлаштування та подальшого навчання	
Придатність до працевлаштування	Може займати посади в освітніх та наукових закладах; займатися організаційно-управлінською діяльністю в державних і приватних установах, органах місцевого самоврядування, об'єднаннях громадян, працювати в закладах та організаціях культури; <ul style="list-style-type: none"> - Вчитель історії та правознавства загальноосвітнього навчального закладу - Організатор позакласної та позашкільної виховної роботи з дітьми; - Науковий співробітник, консультант з питань історії, методів навчання історії та правознавства; - Науковий співробітник-консультант (архівна справа, музеєзнавство).
Подальше навчання	Мають право продовжити навчання на другому рівні вищої освіти.
5- Викладання та оцінювання	
Викладання та навчання	Проблемне-орієнтовне навчання. Комбінація лекцій, практичних занять, самонавчання, навчання через проходження виробничої практики та стажування.

Оцінювання	Письмові та усні экзамени, заліки, виступи на семінарах, есе, презентації, захист звітів із практики, захист курсових робіт, Атестація здійснюється у формі комплексного кваліфікаційного екзамену.
6 - Програмні компетентності	
Інтегральна компетентність	<p>Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій.</p> <p>Критичне осмислення проблем у навчанні та/або професійній діяльності та на межі предметних галузей</p> <p>Розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>Зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, а також знань та пояснень, що їх обґрунтовують, до фахівців і нефахівців, зокрема до осіб, які навчаються</p> <p>Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує застосування нових підходів та прогнозування</p> <p>Відповідальність за розвиток професійного знання і практик, оцінку стратегічного розвитку команди</p>
Загальні компетентності (ЗК)	<p>Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. Вміння формулювати задачу, для її вирішення використовувати потрібну інформацію та методологію для досягнення обґрунтованого висновку.</p> <p>Здатність проведення досліджень на відповідному рівні. Знання стандартів, необхідних для наукового дослідження та публікування, зокрема критична обізнаність та інтелектуальна чесність.</p> <p>Здатність працювати в команді, виконуючи провідну роль, в міжнародній та мультикультурній групі.</p> <p>Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, вміння правильно розмовляти та писати різними комунікативними стилями, а саме неофіційним, офіційним та науковим.</p> <p>Здатність працювати автономно, скеровувати зусилля, поєднуючи результати різних досліджень та аналізу, та представляти результат вчасно.</p>

	<p>Уміння діяти в межах етики професійних взаємин, навички міжособистісної взаємодії.</p> <p>Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності, навички історіографічного й джерелознавчого аналізу, володіння методами пошуку нових форм дослідження, вміння будувати логічно завершений педагогічний процес у навчальних закладах різного типу і рівня акредитації.</p> <p>Гнучкість мислення. Набуття гнучкого образу мислення, який дозволяє зрозуміти та розв'язати проблеми та задачі, зберігаючи при цьому критичне ставлення до сталих наукових компетенцій.</p> <p>Популяризаційні навички. Здатність провести усну презентацію та написати зрозумілу статтю за результатами проведених досліджень, а також щодо сучасних наукових концепцій в історії для загальної публіки (не фахівців).</p> <p>Базові знання основ філософії, психології, педагогіки, що сприяють розвитку загальної культури й соціалізації особистості, схильності до етичних цінностей, знання вітчизняної історії, економіки й права, розуміння причинно-наслідкових зв'язків розвитку суспільства й уміння їх використовувати в професійній і соціальній діяльності.</p>
<p>Фахові компетентності спеціальності</p>	<p>Знання вітчизняної та світової історії. Знання основних історичних процесів та подій усіх континентів від давнини до сьогодення, їх взаємозв'язок, сучасні дискусії на цю тему та напрями дослідження.</p> <p>Вміння аналізувати джерела. Пошук, розуміння та використання архівних, музейних джерел з історії.</p> <p>Здатність застосовувати знання про сучасні досягнення з історичної науки.</p> <p>Здатність використовувати навички роботи з комп'ютером та знання й уміння в галузі сучасних інформаційних технологій для рішення практичних завдань в галузі історії та освіти.</p> <p>Здатність застосовувати знання законодавства та державних стандартів України в освітній сфері.</p> <p>підвищувати професійний рівень і кваліфікацію;</p>

	<p>Здатність забезпечувати високий науково-теоретичний і методичний рівень викладання дисциплін у повному обсязі освітньої програми відповідної спеціальності.</p> <p>Здатність володіти навичками історіографічного й джерелознавчого аналізу та методами пошуку нових форм дослідження.</p> <p>Здатність будувати логічно завершений педагогічний процес у навчальних закладах різного типу і рівня акредитації.</p> <p>Здатність застосовувати набуті знання для вирішення конкретних педагогічних, методичних, науково-практичних, інформаційно-пошукових завдань у своїй професійній діяльності.</p> <p>Здатність планувати, організовувати і вести навчально-виховну роботу.</p> <p>Здатність володіти передовими методами управління педагогічними, учнівськими (студентськими) й трудовими колективами.</p> <p>Здатність на практиці застосовувати принципи наукової організації праці.</p> <p>Здатність вести пошукову краєзнавчу роботу, виявляти, досліджувати та сприяти збереженню історико-культурних пам'яток.</p> <p>Здатність використовувати набуті психолого-педагогічні і методичні прийоми для викладання історичних дисциплін в середніх навчальних закладах, робота в органах юриспруденції.</p> <p>Здатність формувати стійкий інтерес до професійної діяльності і наукових знань.</p>
7 – Програмні результати навчання	
	<p>Здатність синтезувати та використовувати знання з основних теорій історичного розвитку, методології історичної науки, її періодизацію.</p> <p>Знання видів, форм та джерел історичної інформації, методів їх дослідження.</p> <p>Використання нових освітніх та інформаційних технологій, сучасних засобів навчання та використання їх у педагогічному процесі.</p> <p>Здатність використовувати основи загальнотеоретичних дисциплін в обсязі, необхідному для вирішення педагогічних і дослідницьких завдань, успішного освоєння методологічних і прикладних питань спеціальності, питань фундаментальних</p>

	<p>загальноісторичних і спеціальних дисциплін; дисциплін психолого-педагогічного циклу: педагогіку, психологію, методика викладання історії, методика і організацію позакласної (поза аудиторної) роботи.</p> <p>Знання теорії й методології історичної науки, методики вивчення суспільних явищ і процесів, пам'яток матеріальної і духовної культури.</p> <p>Використання принципів і методів збору, систематизації, узагальнення і використання інформації, проведення наукових досліджень за профілем спеціальності.</p> <p>Здатність застосування принципів редагування і підготовки матеріалів до публікації, складання рефератів, оглядів, рецензій.</p> <p>Обізнаність у наукових стандартах та відповідність їм щодо точності та обсягу локалізованої документації, використаної та процитованої в завданнях та висновках практичної підготовки.</p> <p>Здатність працювати в групі продуктивно, відіграючи провідну роль в окремих випадках, головуючи під час дебатів та дискусій у міжнародній та мультикультурній групі.</p>
8 – Ресурсне забезпечення реалізації програми	
Кадрове забезпечення	<p>Підготовку фахівців за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізацією 014.03 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Середня освіта (Історія, правознавство)», освітнього рівня - «бакалавр» здійснює кафедра історії України, яка входить до складу навчально-наукового інституту історії, політології та права МНУ імені В.О. Сухомлинського.</p> <p>На кафедрі історії України працюють 7 осіб науково-педагогічного персоналу, з них: 3 доктора історичних наук (43 %); 4 - кандидати історичних наук (57 %). До навчального процесу залучаються д.і.н., професори кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін, політології, історії та археології, філософії, правознавства.</p>
Матеріально-технічне забезпечення	<p>Кафедра історії України має 1 комп'ютерний клас загальною площею 49,3 кв. м та викладацьку.</p> <p>Кабінети та аудиторії відповідають вимогам</p>

	<p>навчальних планів, обладнані усім необхідним, за площами задовольняють санітарним нормам: ауд. №01.106 (55,2 кв. м) – 8 комп'ютерів. В комп'ютерному класі, обладнаному комп'ютерами Celeron 1000, створено локальні мережі, працює університетський Web-сервер навчального процесу.</p> <p>Всі приміщення навчально-наукового інституту історії, політології та права університету відповідають меті і завданням підготовки фахівців спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія).</p> <p>Забезпечення навчальною та науковою літературою студентів і викладачів здійснює бібліотека Миколаївського національного університету імені В.О.Сухомлинського. Бібліотека має чотири читальні зали, що відповідає нормативним вимогам. Для поліпшення інформаційного обслуговування читачів у бібліотеці встановлено програмне забезпечення УФД «Бібліотека». Фінансування розвитку науково-методичної бази факультету здійснюється виключно за рахунок коштів спеціального фонду. Фахові періодичні видання з спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія) налічують 10 найменувань. Крім того в читальному залі бібліотеки МНУ імені В.О. Сухомлинського наявні ще 14 періодичних видань наукового змісту, що використовуються в процесі підготовки магістрів спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія), освітньої програми «Середня освіта (Історія, правознавство)».</p> <p>Матеріально-технічна база випускової кафедри історії України розміщена у навчальному корпусі №1, містить будівлі, комунікації, обладнання, і є частиною державної власності, яка знаходиться в оперативному управлінні університету.</p> <p>Матеріально-технічне забезпечення кафедри відповідає потребам навчального процесу. Навчальна площа, що закріплена за кафедрою, складає 20 кв.м.</p>
<p>Інформаційне та навчально-методичне забезпечення</p>	<p>Для забезпечення організації підготовки фахівців освітнього рівня бакалавр, спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта</p>

(Історія), освітньої програми «Середня освіта (Історія, правознавство)» на кафедрі розроблені та затверджені встановленим порядком освітня (освітньо-професійна) програма, навчальний план та пояснювальна записка до нього, навчальні контенти, комплекти завдань для комплексних контрольних робіт, плани практичних (семінарських) занять, завдання для самостійної роботи студентів, питання, завдання та кейси для поточного та підсумкового контролю, програми навчальних дисциплін, які відповідають вимогам державних та галузевих стандартів вищої освіти.

Методична робота на кафедрі спланована і проводиться відповідно до вимог наказу Міністра освіти і науки України № 48 від 24.01.2013 р. Вона спрямована на підвищення якості підготовки студентів, посилення ефективності і якості проведення всіх видів навчальних занять, удосконалення педагогічної майстерності науково-педагогічних працівників.

Згідно з планом проводиться робота щодо комп'ютеризації навчальних дисциплін, що викладаються.

Комп'ютерна база кафедри та університету дозволяє кожному студенту використовувати дисплейний час у середньому за період навчання в обсязі 1,2 години щоденно.

Розроблені навчальні робочі програми для всіх дисциплін навчального плану спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія), освітньої програми «Середня освіта (Історія, правознавство)». Програми розроблено за умовами Європейської кредитно-трансфертної системи (далі – ЄКТС). Організаційно-методичне забезпечення ЄКТС передбачає використання всіх документів, регламентованих чинною нормативною базою щодо вищої освіти, видів діяльності суб'єктів і об'єктів навчального процесу, адаптованих і доповнених з урахуванням особливостей цієї системи.

Підсумкова атестація відповідно до «Освітньо-професійної програми підготовки» здійснюється екзаменаційною комісією на підставі складання

	<p>комплексного кваліфікаційного іспиту (історичні дисципліни та методика їх викладання у ВНЗ).</p> <p>Навчальні дисципліни, які викладаються для спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія), освітньої програми «Середня освіта (Історія, правознавство)» забезпечені навчальною літературою, комплексом навчальних матеріалів, програмними продуктами, тестами, модулями і наглядними засобами.</p> <p>Основним джерелом інформаційного забезпечення студентів та викладачів є бібліотека з її фондами та електронні засоби інформації. Фонд бібліотеки нараховує 476872 примірників навчально-наукової літератури, майже 200 державною мовою та 150 найменувань періодичної літератури. Забезпеченість основними підручниками становить 100% по всім дисциплінам. Всі студенти та викладачі мають доступ до Інтернету та електронної бібліотеки університету.</p> <p>Навчальні дисципліни, які викладаються для спеціальності 014 Середня освіта, спеціалізація 014.03 Середня освіта (Історія), освітньої програми «Середня освіта (Історія, правознавство)» забезпечені навчальною літературою видання 2000-2016 років, комплексом навчальних матеріалів, програмними продуктами, тестами, модулями і наглядними засобами.</p> <p>Сьогодні бібліотека є надійною інформаційною базою для науково-дослідницької і навчальної роботи та центром культурно-просвітницької діяльності університету.</p> <p>Загальна площа бібліотеки Миколаївського національного університету ім. В.О.Сухомлинського становить 1415,1 кв.м., приміщення для розташування книгосховищ (1216кв.м.) у тому числі:</p> <ul style="list-style-type: none"> -зона розташування фондів (852кв.м.); -зона обслуговування читачів (563,1кв.м.). <p>Бібліотека має:</p> <ul style="list-style-type: none"> - чотири абонементи навчальної та наукової літератури; - чотири зали.
9 – Академічна мобільність	
Національна кредитна мобільність	Можливість переведення студентів з інших

	ЗВО України за предметною спеціальністю 014.03 Середня освіта (Історія) з перерахуванням дисциплін у межах кредитно-трансферної системи.
Міжнародна кредитна мобільність	Можливість академічного стажування студентів та викладачів у ЗВО-партнерах
Навчання іноземних здобувачів вищої освіти	

2. Перелік компонент освітньо-професійної програми та їх логічна послідовність

2.1. Перелік компонент ОП

Код н/д	Компоненти освітньої програми (навчальні дисципліни, практики)	Кількість кредитів	Форма підсумкового контролю
1	2	3	4
Обов'язкові компоненти ОП			
1.1. Навчальні дисципліни загальної підготовки			
ОК.01	Іноземна мова за професійним спрямуванням	10	2,4 семестр - іспит
ОК.02	Українська мова за професійним спрямуванням	3	1 семестр - іспит
ОК.03	Університетські студії	2	1 семестр - залік
ОК.04	Філософія	3	1 семестр - іспит
ОК.05	Політологія	3	2 семестр - залік
Всього за цикл 1.1.		21 кредитів	
1.2. Навчальні дисципліни спеціальної (фахової) підготовки			
ОК.06	Психологія	4	1 семестр - іспит
ОК.07	Педагогіка (педагогіка та історія педагогіки)	6	3,5 семестр - залік
ОК.08	Інклюзивна освіта	3	7 семестр - залік
ОК.09	Педагогічна творчість	3	7 семестр - іспит
ОК.10	Історія України (від найдавніших часів до сер. XIV ст.)	8	1 семестр – залік 2 семестр - іспит
ОК.11	Історія України (сер. XIV - кін. XVII ст.)	8	3,4 семестр - іспит
ОК.12	Нова історія України	8	5 семестр – залік 6 семестр - іспит
ОК.13	Новітня історія України	8	8 семестр - іспит
ОК.14	Історія стародавнього світу	8	2 семестр - іспит
ОК.15	Історія середніх віків	6	3 семестр – залік 4 семестр - іспит
ОК.16	Нова історія країн Західної Європи та Америки	8	5 семестр – залік 6 семестр - іспит
ОК.17	Історія країн Азії та Африки	6	5 семестр – залік 6 семестр - іспит
ОК.18	Новітня історія країн Західних Європи та Америки	8	7 семестр – залік 8 семестр - іспит
ОК.19	Новітня історія країн Азії та Африки	7	7 семестр – іспит
ОК.20	Археологія та основи антропології	4	1 семестр - залік
ОК.21	Спеціальні історичні дисципліни	3	2 семестр – залік
ОК.22	Історичне музеєзнавство	3	4 семестр - залік
ОК.23	Історіографія історії України	3	3 семестр - іспит
ОК.24	Теорія та методика навчання історії	5	3 семестр - іспит
ОК.25	Теорія та методика правового навчання	4	5 семестр - залік
ОК.26	Теорія та методика правового виховання	3	5 семестр - залік

ОК.27	Теорія та методика навчання суспільствознавчих дисциплін	5	5 семестр - іспит
ОК.28	Теорія держави та права	3	7 семестр - залік
ОК.29	Конституційне та адміністративне право України	5	6 семестр - залік
ОК.30	Трудове право України	3	8 семестр - залік
Всього за цикл 1.2.		131 кредити	
1.3. Курсові роботи			
ОК. 31	Курсова робота з історії України	1	4 семестр - залік
ОК. 32	Курсова робота з всесвітньої історії	1	6 семестр - залік
ОК. 33	Курсова робота з методики викладання історії та суспільствознавчих дисциплін або правознавства	1	7 семестр - залік
Всього за цикл 1.3.		3 кредити	
1.4. Практична підготовка			
ОК.34	Навчальна археологічна	4	2 семестр - залік
ОК.35	Навчальна практика з педагогіки	3	3 семестр - залік
ОК.36	Навчальна практика з методики навчання історії та правознавства	3	6 семестр - залік
ОК.37	Навчальна практика з правознавства	6	7 семестр - залік
ОК.38	Педагогічна виробнича практика	8	8 семестр - залік
Всього за цикл 1.4		24 кредити	
Загальний обсяг обов'язкових компонент ОП:		180 кредитів	
Вибіркові компоненти ОП			
2.1. Вибірковий блок дисциплін загальної підготовки			
ВБ. 1.1.	Вибіркова дисципліна 1.1.	4	1 семестр - залік
	Етнологія		
	Охороні і збереженню пам'яток історії		
	Філософія політики		
ВБ. 1.2.	Вибіркова дисципліна 1.2.	3	2 семестр - залік
	Соціологія		
	Основи економічної теорії		
	Історична демографія		
ВБ. 1.3.	Вибіркова дисципліна 1.3.	6	2 семестр - залік
	Сучасна політична філософія		
	Політична культура		
	Аналітика науковості		
ВБ. 1.4.	Вибіркова дисципліна 1.4.	4	3 семестр - залік
	Історіографія археології Північного Причорномор'я		
	Пізня Римська імперія		
	Італійські колонії горноморського регіону в XII - XV ст.		
	Історія міжнародних відносин		
ВБ. 1.5.	Вибіркова дисципліна 1.5.	6	3 семестр - залік
	Культурологія та світова культура		
	Вітчизняна мемуаристика		
	Архівознавство		
ВБ. 1.6.	Вибіркова дисципліна 1.6.	3	4 семестр - залік
	Історія релігійних та етичних вчень		

	Теорія пізнання та основи логічного мислення		
	Етика та естетика		
ВБ. 1.7.	Вибіркова дисципліна 1.7.		
	Правовий статус студента університету	4	4 семестр - залік
	Юридична педагогіка та психологія		
	Історія держави та права зарубіжних країн		
Всього за цикл 2.1.		30 кредитів	
2.2. Вибірковий блок дисциплін спеціальної (фахової) загальної підготовки			
ВБ. 2.1.	Вибіркова дисципліна 2.1.	6	4 семестр - залік
	Історія слов'янських народів		
	Історична антропологія України		
	Юридична відповідальність		
ВБ. 2.2.	Вибіркова дисципліна 2.2.	4	5 семестр - залік
	Українська воєнна мемуаристика ХХ ст.		
	Земельне та екологічне право		
	Процесуальне законодавство України		
ВБ. 2.3.	Вибіркова дисципліна 2.3.	6	6 семестр - залік
	Історія держави і права України		
	Історична географія		
	Історіографія всесвітньої історії		
ВБ. 2.4.	Вибіркова дисципліна 2.4.	4	6 семестр - залік
	Шкільний курс "Громадянська освіта" та методика його викладання		
	Методика виховної роботи		
	Зовнішня політика країн Західної Європи та США		
ВБ. 2.5.	Вибіркова дисципліна 2.5.	3	7 семестр - залік
	Актуальні проблеми міжнародних відносин		
	Європа та Америка в міжнародних відносинах		
	Юридична деонтологія		
ВБ. 2.6.	Вибіркова дисципліна 2.6.	4	8 семестр - залік
	Слов'янські країни в новітній час		
	Військова історія України		
	Новітня історія країн Східної Європи		
ВБ. 2.7.	Вибіркова дисципліна 2.7.	3	8 семестр - залік
	Кримінальне право України		
	Слов'янські країни пострадянського табору в європейському просторі		
	Цивільне та сімейне право України		
Всього за цикл 2.2.		30 кредитів	
Загальний обсяг вибірових компонент ОП:		60 кредитів	
ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ ОСВІТНЬОЇ ПРОГРАМИ		240 кредитів	

2.2. Структурно-логічна схема ОП

Ідентифікація	Іноземна мова за професійним спрямуванням
Опис	Метою курсу є формування та розвиток умінь та навичок читання, аудіювання, діалогічного та монологічного мовлення англійською мовою, формування та розвиток граматичних навичок
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Раковська Марія Андріївна, викладач кафедри іноземних мов
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього 300 год: з них 90 год. - практичні, 210 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 34 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 2,4 семестр – іспит
Мова	англійська
Ідентифікація	Українська мова за професійним спрямуванням
Опис	Курс допоможе студентам опанувати базові теоретичні знання з української мови, виробити навички успішної мовленнєвої комунікації у процесі подальшої наукової та професійної діяльності.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Спанатій Любов Степанівна - кандидат філологічних наук доцент кафедри філологічної освіти
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього 90 год: з них 4 год. лекції, 26 год. - практичні, 58 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Практичні та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру - іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Університетські студії
Опис	Предметом вивчення навчальної дисципліни є: системно організований навчально-виховний процес та процес фахової підготовки майбутнього педагога-історика, культурної та наукової еліти сучасного суспільства; вивчення закономірних зв'язків, які існують між розвитком історичної та педагогічної науки, вихованням та навчанням у ВНЗ; розробка на цій основі методологічних, теоретичних та методичних проблем становлення сучасного висококваліфікованого фахівця в історико-педагогічній галузі.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Морозан Олена Олександрівна – старший викладач кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін

Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 60 годин, 20 год. - семінарські; 40 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	В кінці I семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Філософія
Опис	Курс спрямований на оволодіння студентами основами понятійного апарату філософії, озброєння їх практичними вміннями та навичками застосування цього апарату, розвиток філософського мислення. Навчальна дисципліна сприяє осмисленню загальних форми буття, мислення та пізнання людини, її відношення до світу.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Онофрійчук Олена Анатолійовна - к.філос.н., доцент кафедри філософської думки та культурології.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин: з них 10 год. лекцій, 22 год. практичних занять, 58 год. самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Психологія
Опис	Курс спрямований на впровадження інноваційних технологій навчання і виховання у ВНЗ, психологічні умови і механізми становлення особистості майбутнього фахівця в системі ступеневої вищої освіти (бакалавр), а також соціально-психологічні особливості професійно-педагогічного спілкування.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Прасол Надія Олексіївна – кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри педагогіки середньої та вищої освіти.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 150 годин, з них 22 год - лекції, 28 год - семінарські; 100 год. - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру - іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Педагогіка (педагогіка та історія педагогіки).
Опис	Курс спрямований на формування у майбутніх вчителів педагогічного мислення, здатності до аналітичного розуміння педагогічної діяльності, навчання їх творчим підходам до визначення педагогічних дій у нестандартних педагогічних ситуаціях, вміння приймати найбільш вдалі рішення відповідно до педагогічних закономірностей, принципів виховання та навчання, що дає можливість реалізації діяльнісно-особистісного підходу у вихованні; вивчення історії освіти та педагогічної думки в Україні з

	найдавніших часів до сьогодні; усвідомлення ролі і значення народної педагогіки у становленні та розвитку педагогіки наукової.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Третякова Ольга Анатоліївна - к.і.н., старший викладач кафедри історії України.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 150 годин, з них 22 год - лекції, 28 год - семінарські; 100 год - самостійна робота. Загальна тривалість навчання - 34 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 3,5 семестр - залік
Мова	українська
Ідентифікація	Теорія та методика навчання історії
Опис	Метою навчальної дисципліни є вивчення теоретичних та методологічних засад шкільних курсів історії; новітніх досягнень в галузі педагогіки, методики навчання історії; задач і змісту сучасної історичної освіти; нормативної бази навчання історії в загальноосвітньому навчальному закладі; методів, способів, прийомів навчання предметів, інноваційних прийомів викладання; вироблення практичних вмінь та навичок, необхідних для забезпечення високої ефективності навчання історії.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Третякова Ольга Анатоліївна - к.і.н., старший викладач кафедри історії України.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 90 годин, лекцій - 12 годин, семінарів - 20 годин, самостійна - 58 годин. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 3 семестр - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Теорія та методика навчання суспільствознавчих дисциплін
Опис	Методика викладання суспільствознавчих дисциплін спрямована на здобуття професійних знань (структура та зміст суспільно-політичних курсів у загальноосвітній школі; дидактичні засади теорії та методики навчання суспільно-політичних дисциплін; система оцінювання рівнів учнівських досягнень з суспільно-політичних дисциплін; досвід організації та проведення уроків формування у студентів прагнення до професійного саморозвитку і самовдосконалення.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові

Викладацький склад	Третьякова Ольга Анатоліївна - к.і.н., старший викладач кафедри історії України.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 90 годин, лекцій - 12 годин, семінарів - 20 годин, самостійна - 58 годин. Загальна тривалість навчання -15 тижнів..
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 5 семестр - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія України (від найдавніших часів до сер. XIV ст.)
Опис	Мета курсу: розкрити закономірності розвитку історичного процесу в українських землях давнього і середньовічного часу, особливості політико-адміністративного статусу українських земель у складі різних державних утворень, багатогранність і суперечливість економічного, політичного та культурного життя українського народу, ознайомити студентів з дискусійними питаннями давньої та середньовічної історії України.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Пархоменко Владислав Анатолійович - д.і.н., професор кафедри історії України
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться всього 240 годин, лекцій – 36 годин, семінарів - 40 годин, самостійна - 164 годин. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 1 семестр – залік; 2 семестр - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія України (середина. XIV- кін. XVII ст.)
Опис	Мета курсу: розкрити закономірності розвитку історичного процесу в українських землях нового часу, особливості політико-адміністративного статусу українських земель у складі різних державних утворень, багатогранність і суперечливість економічного, політичного та культурного життя українського народу.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Баковецька Ольга Олександрівна - д.і.н., професор кафедри історії України
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин: лекцій – 36 годин, семінарів 40 годин, самостійна - 164 години. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 3, 4 семестр - іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Нова історія України

Опис	Мета курсу: розкрити закономірності розвитку історичного процесу в українських землях нового часу і новітнього часу, особливості політико-адміністративного статусу українських земель у складі різних державних утворень, визвольні змагання першої чверті ХХ ст., багатогранність економічного, політичного культурного, релігійного життя українського народу.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Пархоменко Владислав Анатолійович - д.і.н., професор кафедри історії України
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин, лекцій – 36 годин, семінарів 40 годин, самостійна - 164 години. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 5 семестр – залік; 6 семестр - іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Новітня історія України
Опис	Мета курсу: розкрити закономірності розвитку історичного процесу в українських землях в новітньому часі, дослідити політико-адміністративний статус українських земель, визначити багатогранність і суперечливість економічного, політичного, релігійного та культурного життя українського народу розглядає мого періоду.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Ніколаєв Ігор Євгенович - д.і.н., професор кафедри історії України
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин, лекцій – 36 годин, семінарів - 40 годин, самостійна 164 години. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 8 семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Історія стародавнього світу
Опис	Мета курсу: розкриття основних етапів становлення та розвитку людини, як біологічної, соціальної та духовної істоти. Висвітлення основних віх історичного розвитку первісного суспільства, стародавніх цивілізацій Сходу та античних цивілізацій. Аналіз їх економічних, соціальних, політичних та культурних особливостей. Виховання у студентів почуття поваги до різних етнокультурних спільнот.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Кузовков Володимир Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії Горбенко Кирило Володимирович, старший викладач кафедри археології та історії

Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 36 годин лекцій, 40 годин семінарських занять, 164 годин самостійної роботи. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 2 семестру - іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Історія середніх віків
Опис	Мета курсу: вивчення історії людства від V до кінця XV ст. народження становлення і розквіт західноєвропейської християнської середньовічної цивілізації між двома «просвіченими» епохами — Античністю і Відродженням. Аналіз економічних, соціальних, політичних та культурних особливостей. Виховання у студентів почуття поваги до різних етнокультурних спільнот.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Кузовков Володимир Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 36 годин лекцій, 40 годин семінарських занять, 164 годин самостійної роботи. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Форми навчання: лекційні і семінарські заняття в аудиторіях, самостійна робота поза розкладом, курсові і кваліфікаційні роботи.
Оцінювання	В кінці 3 семестр – залік; 4 семестр - іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Нова історія країн Європи та Америки.
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності й тенденції економічного, соціального і політичного розвитку країн Європи та Америки в 16 –19 ст. Дисципліна методологічно та теоретично забезпечує набуття студентами об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події нової доби країн європейського та американського континентів, що дає можливість осмислити взаємозв'язок національних умов із загальносвітовими історичними процесами. Вивчення предмету дозволяє ознайомитись з новітніми досягненнями в галузі вітчизняної та закордонної історичної науки та вміти використовувати їх в загальноосвітньому навчальному закладі.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Буглай Наталія Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 36 годин лекцій, 40 годин семінарських занять, 164 годин самостійної роботи. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Форми навчання: лекції та практичні заняття в аудиторії (традиційні та особистісно орієнтовані), самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	У кінці 5 семестр – залік; 6 семестр – екзамен.
Мова	українська

Ідентифікація	Історія країн Азії та Африки
Опис	Нова історія країн Азії та Африки є складовою частиною всесвітньої історії. Дисципліна висвітлює важливий етап еволюції східних суспільств у Новий час. Протягом Нового часу значна частина східних суспільств пережило структурну кризу, стали об'єктами колоніального загарбання. Однак тенденції цієї доби сприяли розвитку контактів між країнами Сходу та Заходу, що певною мірою сприяло формуванню сучасного вигляду світової цивілізації..
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Іванова Тетяна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 36 годин лекцій, 40 годин семінарських занять, 164 годин самостійної роботи. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Форми навчання: лекційні і семінарські заняття в аудиторіях, самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	У кінці 5 семестр – залік; 6 семестр – екзамен
Мова	українська
Ідентифікація	Новітня історія країн Європи та Америки.
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності й тенденції економічного, соціального і політичного розвитку країн Європи та Америки в ХХ – поч. ХХІ ст. Дисципліна методологічно та теоретично забезпечує набуття студентами об'єктивного, збалансованого, толерантного погляду на історичні події нової доби країн європейського та американського континентів, що дає можливість осмислити взаємозв'язок національних умов із загальносвітовими історичними процесами. Вивчення предмету дозволяє ознайомитись з новітніми досягненнями в галузі вітчизняної та закордонної історичної науки та вміти використовувати їх в загальноосвітньому навчальному закладі.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	Обов'язкові
Викладацький склад	Буглай Наталя Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 36 годин лекцій, 40 годин семінарських занять, 164 годин самостійної роботи. Загальна тривалість навчання - 27 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: лекції та практичні заняття в аудиторії (традиційні та особистісно орієнтовані), самостійна робота поза розкладом, курсові та кваліфікаційні роботи.
Оцінювання	У кінці 7 семестру – залік; 8 семестр – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Новітня історія країн Азії та Африки
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності історичного розвитку країн Азії та Африки у Новітній період історії, які були пов'язані з розвалом колоніальної системи імперіалізму, посиленням національно-визвольних рухів та становленням нових

	незалежних держав афро-азіатського регіону, заснування нових форм політичних режимів і зміни у економічному укладі життя цих країн.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Іванова Тетяна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 240 годин. З них 36 годин лекцій, 40 годин семінарських занять, 164 годин самостійної роботи. Загальна тривалість навчання - 27 тижнів..
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття, самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	У кінці 7 семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Політологія
Опис	Предметом вивчення навчальної дисципліни є вивчення об'єктивних закономірностей світового політичного процесу, політичних відносин в окремих країнах і групах держав, відносини між класами, державами, націями, де головне завдання полягає в тому, щоб утримати, зберегти або завоювати владу, способи управління соціально-політичними процесами.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Шкуренко Каміла Олексіївна - к. пол. наук, доцент кафедри політології
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 10 год. лекцій, 22 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 16 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Спеціальні історичні дисципліни
Опис	Предметом вивчення є система спеціальних історичних дисциплін їх закономірності й особливості їх розвитку і використання в історичних дослідженнях. Мета курсу: формування професійних основ історика, який володіє сучасними методами джерелознавчого аналізу
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	обов'язкові
Викладацький склад	Пархоменко Владислав Анатолійович - д.і.н., професор кафедри історії України
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 16 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом

Оцінювання	В кінці II семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Історія релігійних та етичних вчень
Опис	Головна мета сформувати у студентів усвідомленні знання про релігію як світоглядний, культурний, соціальний та історичний феномен; створити передумови для вдосконалення духовної культури особистості; зрозуміти місце релігії в світовому культурному поступові, закономірності релігійного процесу та вплив його на формування цивілізованого суспільства і людську особистість; сформувати у студентської молоді загальні уявлення про найважливіші етичні категорії, донести знання про основні етапи розвитку теорії моралі, виробити правильне розуміння сенсу і ролі моралі у сфері професійної діяльності, окреслити основні прикладні аспекти етичних знань.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркова
Викладацький склад	Полянська Вікторія Іванівна - доктор філософських наук, професор кафедри філософської думки та культурології
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 4 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Соціологія
Опис	Соціологія є фундаментальною дисципліною, її призначення проявляється у здатності осмислювати і описувати соціальні феномени, прогнозувати розвиток соціальних процесів, формувати науковий світогляд у громадян країни. Високий рівень громадянської і професійної культури передбачає уміння мислити соціально, адекватно сприймати й тлумачити соціальні процеси і явища. Це все є необхідною складовою частиною загальної професійної освіти.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркова
Викладацький склад	Онофрійчук Олена Анатолійовна - к.філос.н., доцент. кафедри філософської думки та культурології
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 16 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці II семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Історичне музеєзнавство
Опис	Мета курсу: навчити студентів вміти визначати основні етапи історичного розвитку музейної справи, давати оцінку суспільній ролі і основним соціальним функціям музею та класифікувати музеї в складі єдиної музейної мережі держави, виокремлювати основні напрямки діяльності музеїв

	історичного профілю, давати розгорнуту характеристику їх дослідницькій роботі, комплектуванню фондів, їх обліку та науковому документуванню, зберіганню тощо.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатолійович - к. іст. наук, доцент кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	В кінці 4 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Історія слов'янських народів
Опис	Мета курсу: розкрити об'єктивні закономірності виникнення, становлення історії слов'янських цивілізацій. Вивчення дисципліни спирається на комплексний підхід, особливо при викладанні проблеми етногенезу слов'ян. При цьому як системний курс він торкається основних проблем історії слов'янських народів у додержавний період
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Ласінська Мар'яна Юріївна - кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 180 годин. З них 24 год. лекцій, 34 год. практичних занять, 122 години самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 34 тижня.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	В кінці 4 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Етнологія
Опис	Мета курсу: в процесі навчання виробити вміння сформулювати поняття про класифікації народів світу; аналізувати антропологічну класифікацію та її основні критерії, співвідносити категорії раса і етнос; розуміти особливості використання антропологічної класифікації в етнографічних дослідженнях; співставляти народи за етнографічною класифікацією характеризувати роль етнолінгвістичної класифікації в етнологічних дослідженнях; усвідомлювати принципи класифікації народів за релігійною належністю, значення локальних і світових релігій, їх вплив на етнічну історію народів.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Хрящевська Людмила Михайлівна - к. іст. наук, доцент кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 120 годин. З них 16 год. лекцій, 24 год.

	практичних занять, 80 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Археологія та основи антропології
Опис	Головною метою є навчити студентів убачати в старожитностях основу для дослідження різноманітних аспектів життєдіяльності племен і народів, що жили у минулому та використовувати ретельний аналіз конкретних артефактів для історичних реконструкцій і узагальнень; Висвітлення та критичний аналіз наукових концепцій походження людини та розгляд на тлі європейської історії головних етапів антропогенезу.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Горбенко Кирило Володимирович - ст. викладач кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці I семестру – залік.
Мова	українська
Ідентифікація	Іноземна мова за професійним спрямуванням
Опис	Мета курсу: сформувати у студентів комунікативну, лінгвістичну і соціокультурну компетенції; сформувати позитивне ставлення до оволодіння як мовою, так і культурою англomовного світу; сформувати професійну компетенцію шляхом ознайомлення їх з різними методами і прийомами навчання англійської мови та залучення до виконання професійно орієнтованих завдань. У результаті вивчення навчального курсу студент повинен знати структуру різних типів писемного тексту: особистісного та академічного есе (character sketch, story evaluation), реферування (summary); стильові домінанти текстів різних жанрів.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Светочева Світлана Миколаївна - ст. викладач кафедри англійської філології
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 118 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 2,4 семестру – іспит
Мова	англійська
Ідентифікація	Історіографія історії України

Опис	Мета курсу: розкрити гносеологічну природу історіографічних знань, місце та функції історіографії в процесі історичного пізнання, основні етапи становлення історіографії як спеціальної дисципліни, дати аналіз категоріального апарату та методів історіографії; з'ясувати соціокультурні та внутрішні передумови розвитку процесу історичного пізнання, народження, розвитку й удосконалення знань про історичне минуле, виділити основні етапи розвитку історичної науки, визначити критерії періодизації та специфіку кожного конкретного періоду історіографічного процесу; ознайомити студентів зі школами, течіями й напрямками в історіографії, характеристиками найвидатніших представників історичної науки.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Зеркаль Микола Миколайович - д. іст. наук, в.о. проф.. кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 3 семестр – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Теорія держави та права
Опис	Курс спрямований на за формування у студентів теоретичних та практичних знань про загальні закономірності державно-правових явищ, їх сутність, призначення, виникнення, функціонування та розвиток у суспільстві; понятійно-категоріальний апарат юриспруденції, сучасну систему права; формування у кожного студента власного наукового розуміння сучасних державно-правових реалій.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Кириченко Олександр Анатолійович - д. ю. н., проф. кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 год. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Лекції та семінарські заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Оцінювання	В кінці 7 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Конституційне та адміністративне право
Опис	Метою викладання курсу є ознайомлення студентів з основними поняттями, якими оперують науки конституційного та адміністративного права, розгляд особливостей конституційного процесу в Україні, проведення аналізу конституційно-правових інститутів; репрезентування основного змісту дисципліни; ознайомлення студентів з нормативно-правовими актами України, які регулюють відносини в сфері законодавчої, виконавчої та

	судової влади, діяльності Президента, міжнародно-правовими актами, які ратифіковані Верховною Радою України, їх впливом на національне законодавство; формування вмінь класифікувати суб'єктів адміністративного права та адміністративно-правові відносини, користуватися нормативно-правовою базою та правильно її застосовувати при вирішенні практичних завдань.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Валькова Євгенія Валеріївна - к. ю. н., доц. кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 год. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: лекції та практичні заняття в аудиторії (традиційні та особистісно орієнтовані), самостійна робота поза розкладом..
Оцінювання	В кінці 6 семестру – іспит.
Мова	українська
Ідентифікація	Земельне та екологічне право
Опис	Курс спрямований на формування у студентів систематизованого комплексу узагальнених знань про земельне та екологічне право, їхній взаємозв'язок і розвиток, а також умінь, які будуть використані у практиці навчання та виховання школярів на уроках правознавства. Завданням курсу є формування у студентів правосвідомості, правової культури, розвитку творчого теоретичного правового мислення, використання яких необхідне при вирішенні практичних завдань в їх майбутній роботі за їх сферою діяльності.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Дмитрук Ірина Миколаївна - к. ю. н., доц. кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 годин самостійної роботи студентів. Загальна тривалість навчання - 12 тижнів..
Форми та методи навчання	Форми навчання: лекції та практичні заняття в аудиторії (традиційні та особистісно орієнтовані), самостійна робота поза розкладом.
Оцінювання	В кінці 5 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Трудове право
Опис	Мета й завдання освоєння дисципліни: сприяти засвоєнню фундаментальних знань щодо трудових правовідносин і правовідносин соціального забезпечення, основ підприємницької діяльності, формуванню вмінь і навичок застосування здобутих знань у повсякденному житті.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Дмитрук Ірина Миколаївна - к. ю. н., доц. кафедри правознавства

Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 15 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 8 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Цивільне та сімейне право України
Опис	Метою курсу є вивчення студентами особливостей сімейного та цивільного права. Предмет сімейного права складають особисті немайнові та майнові відносини, які впливають із шлюбу, споріднення, усиновлення, опіки та піклування, прийняття дитини в сім'ю для виховання та з інших підстав, які не заборонені законом і таких, що не суперечать моральним засадам суспільства і базуються на рівності та майновій самостійності їх учасників. Предметом цивільного права є майнові та особисті немайнові відносини, засновані на юридичній рівності, вільному волевиявленні, майновій самостійності їх учасників..
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Дмитрук Ірина Миколаївна - к. ю. н., доц. кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 120 годин. З них 16 год. лекцій, 24 год. практичних занять, 80 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 16 тижнів
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 6 семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Кримінальне право
Опис	Метою курсу є засвоєння студентами основних правових понять, категорій, кримінально-правових інститутів, базою для яких є Конституція України та чинне кримінальне законодавство; зокрема, досконале знання законодавчих та теоретичних питань, які стосуються підстав кримінальної відповідальності, чинності закону в часі та просторі, поняття злочину та його видів, стадій вчинення злочину, складу злочину, співучасті у злочині, множини злочинів, звільнення від кримінальної відповідальності, поняття та мета покарання, його видів, призначення покарання і звільнення від нього та ін.
Рівень	Бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Валькова Євгенія Валеріївна - к. ю. н., доц. кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 120 годин. З них 16 год. лекцій, 24 год.

	практичних занять, 80 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 15 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 8 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Теорія і методика правового навчання
Опис	Курс спрямований на формування у студентів практичних знань про основні закономірності розвитку, становлення, сучасні підходи щодо правової освіти в умовах СЗОШ. Навчальний курс забезпечує вивчення методологічних та теоретичних засад шкільних правничих дисциплін; новітніх досягнень в галузі методики правового навчання; змісту сучасної правничої освіти; нормативної бази правового навчання в загальноосвітньому навчальному закладі; традиційних та інноваційних методів, ознайомлення студентів з теорією і методикою правового навчання; набуття вмінь моделювати уроки з правознавства різних типів і видів, вільно добирати і оперувати методами і прийомами навчання предмету.
Рівень	Бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Кириченко Олександр Анатолійович, д.ю.н., професор; Шличек Олександра Юріївна, старший викладач кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 15 тижнів
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 5 семестру – іспит
Мова	українська
Ідентифікація	Теорія та методика правового виховання
Опис	Курс спрямований на формування у майбутніх вчителів правознавства деонтологічного аспекту професійної підготовки. Дисципліна поглиблює формування предметно-методичних компетенцій студентів ВНЗ; забезпечує розвиток ювенальних аспектів правового виховання; забезпечує вивчення нормативної бази правового навчання в загальноосвітньому навчальному закладі; сприяє виробленню практичних вмінь та навичок, необхідних для забезпечення практичної спрямованості та формуванню навчально-методичних компетенцій майбутнього фахівця – вчителя правознавства.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Кириченко Олександр Анатолійович, д.ю.н., професор; Шличек Олександра Юріївна, старший викладач кафедри правознавства

Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 90 годин. З них 12 год. лекцій, 20 год. практичних занять, 58 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 12 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 5 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Правовий статус студентів університету Юридична відповідальність Процесуальне законодавство України Юридична деонтологія Юридична педагогіка та психологія Історія держави та права зарубіжних країн
Опис	Основними завданнями курсу: розвиток цілісного уявлення про місце та значення держави і права в сучасному суспільстві; поглиблення і систематизація знань про основні поняття теорії держави і права; розширення знань про закономірності, тенденції і основні принципи розвитку державно-правових явищ; розвиток, поглиблення і систематизація уявлень та знань про генезу функціонування окремих правових інститутів; вироблення цілісного погляду на державно-правову дійсність; оперувати юридичною термінологією.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Кириченко Олександр Анатолійович, д.ю.н., професор Шличек Олександра Юрійівна, старший викладач кафедри правознавства; Валькова Євгенія Валеріївна - к. ю. н., доц. кафедри правознавства
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 18 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 4 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Історіографія археології Північного Причорномор'я. Пізня Римська імперія: актуальні проблеми переходу від античності до середньовіччя. Слов'янські країни пострадянського табору в європейському просторі. Італійські колонії чорноморського регіону в XII-XV ст. Історія міжнародних відносин. Зовнішня політика країн Західної Європи та США.
Опис	Курс спрямований на формування у студентів уявлення про основні закономірності й тенденції розвитку актуальних проблем всесвітньої історії та історії міжнародних відносин як загально історичного феномену. Формування у них гуманістичних установок при оцінці окремих подій і явищ міжнародного життя й налаштування студентів на окреслення проблем

	правового регулювання та моральних вимірів міжнародних відносин.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Ласінська Мар'яна Юріївна - кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії Іванова Тетяна Юріївна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії Буглай Наталя Михайлівна, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії Кузовков Володимир Володимирович, кандидат історичних наук, доцент кафедри археології та історії
Тривалість	На вивчення дисципліни виділяється всього - 120 годин, з них 16 годин - лекції, 24 години - практичні заняття, 80 годин на самостійну роботу. Термін вивчення курсу - 16 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 3 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Охорона і збереження пам'яток історії та культури. Військова історія України. Вітчизняна мемуаристика. Історична географія. Історична демографія. Архівознавство.
Опис	Предметом вивчення курсу є система спеціальних історичних та джерелознавчих дисциплін їх закономірності й особливості їх розвитку і використання в історичних дослідженнях. Мета курсу: формування професійних навичок історика, який володіє сучасними методами джерелознавчого аналізу
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркова
Викладацький склад	Погорелов Анатолій Анатолійович - к. іст. наук, доцент кафедри етнології та спеціальних історичних дисциплін.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 150 годин. З них 22 год. лекцій, 28 год. практичних занять, 100 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 16 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 3 семестру – залік
Мова	українська
Ідентифікація	Сучасна політична філософія Політична культура Філософія політики

	Аналітика науковості Теорія пізнання та основи логічного мислення Культурологія та світова культура
Опис	Головною метою вивчення курсу є формування системи знань про закономірності культурного процесу, культуру як специфічний і унікальний феномен людства. Набуття уявлення про типологічні структури культури, особливості культурних епох і стилів, про культурологічний аналіз процесів і явищ. Ознайомити студентів із найбільш визначними здобутками світової культури протягом усієї історичної еволюції і сформуванню системи знань про закономірності розвитку культури.
Рівень	бакалавр
Обов'язкові чи вибіркові розділи програми	вибіркові
Викладацький склад	Полянська Вікторія Іванівна - доктор філософських наук, професор кафедри філософської думки та культурології.
Тривалість	На вивчення дисципліни відводиться 180 годин. З них 24 год. лекцій, 34 год. практичних занять, 122 год. на самостійну роботу студентів. Загальна тривалість навчання - 16 тижнів.
Форми та методи навчання	Форми навчання: проблемні лекції та практично спрямовані семінарські заняття в аудиторії з використанням елементів сучасних ІКТ (інтерактивні технології, технологія дебатів, медіа-технології, технології критичного мислення), самостійна робота в поза навчальний час.
Оцінювання	В кінці 2 семестру – залік
Мова	українська
ПРАКТИКИ	
Ідентифікація	Навчальна археологічна
Рівень	бакалавр
Тривалість	4 тижні
Оцінювання	В кінці 2 семестру - залік
Ідентифікація	Навчальна з педагогіки
Рівень	бакалавр
Тривалість	2 тижні
Оцінювання	В кінці 3 семестру - залік
Ідентифікація	Навчальна з методики навчання історії та правознавства
Рівень	бакалавр
Тривалість	2 тижні
Оцінювання	В кінці 6 семестру - залік
Ідентифікація	Навчальна за спеціалізацією (з правознавства)
Рівень	бакалавр
Тривалість	4 тижні
Оцінювання	В кінці 7 семестру - залік
Ідентифікація	Виробнича педагогічна
Рівень	бакалавр
Тривалість	5 тижнів
Оцінювання	В кінці 8 семестру - залік

3. Форма атестації здобувачів вищої освіти

Атестація випускників за спеціальністю 014 Середня освіта, спеціалізацією 014.03 Середня освіта (Історія), за освітньою програмою «Середня освіта (Історія, правознавство)» проводиться у формі складання комплексного кваліфікаційного екзамену (історичні дисципліни та методика їх викладання у ВНЗ) та завершується видачею документу встановленого зразка про присудження йому освітнього рівня бакалавра із присвоєнням професійної кваліфікації: бакалавр середньої освіти (Історія)

Атестація здійснюється відкрито і публічно.